

Коляда Г. В., Круглов В. В.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

THE ROLE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN SHAPING THE STRATEGY OF SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

Державне управління відіграє ключову роль у сприянні сталому розвитку, особливо в економіках, які стикаються з системними викликами. Зазначене в повній мірі відносимо і до України. Дотримуючись міжнародних зобов'язань, таких як Паризька угода та Цілі сталого розвитку ООН (ЦСР), Україна взяла на себе завдання включити сталий розвиток у свою економічну політику.

Концепція сталого розвитку наголошує на задоволенні потреб нинішнього часу без завдання шкоди для здатності прийдешніх поколінь задовольняти свої власні. Система державного управління шляхом формування та реалізації політики забезпечує збалансоване досягнення економічного зростання шляхом поєднання екологічних, соціальних та економічних цілей. В Україні вказана проблема посилена потребами постконфліктного відновлення та переходом до більш ринкової економіки.

Згідно з останніми дослідженнями, державне управління в Україні відіграло важливу роль у розробці та впровадженні політики сталого розвитку в різних секторах, зосереджуючись на відновлюваних джерелах енергії, екологічному відновленні та управлінні ресурсами [1]. Однак вказаний процес зіткнувся з труднощами через проблеми системи управління, бюджетні обмеження та геополітичний тиск.

Стратегія сталого розвитку України тісно пов'язана з її євроінтеграційними зусиллями. Угода про асоціацію з Європейським Союзом та її узгодження із Зеленою угодою ЄС стали основними рушійними силами зміни політики. Державою запроваджено законодавчі реформи, щоб полегшити перехід до сталої економіки, включаючи ухвалення нормативно-правових актів у сфері охорони навколишнього середовища, поводження з відходами та стимулювання використання відновлюваної енергії.

Важливим законодавчим актом є Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [2], де визначено довгострокові пріоритети щодо зростання рівня та якості життя населення на основі визначених цілей. Шлях до сталого розвитку в Україні сповнений викликів. Основною перешкодою є необхідність тривалого процесу постконфліктної реконструкції, який ускладнив питання залучення ресурсів на екологічні цілі. Пошкодження інфраструктури, збільшення забруднення навколишнього середовища та виснаження ресурсів створили досить складні умови для сталої реалізації політики. Крім того, залежність України від важкої промисловості, включаючи гірничодобувну та металургійну, ще більше ускладнює перехід до низьковуглецевої економіки. Декарбонізація економіки України вимагатиме значних інвестицій у зелені технології, які зараз є недофінансованими. Крім того, корупція та неефективність у державних органах продовжують перешкоджати здійсненню політики сталого розвитку.

Державно-приватне партнерство може стати ключовим підходом до спрямування зусиль України щодо досягнення сталого розвитку, зокрема у сфері відновлення довкілля. ДПП дозволяють розподіляти фінансові ризики та технологічний досвід між державою і приватними підприємствами [3]. Вказана модель була успішно застосована в країнах ЄС, де було продемонстровано потенціал ДПП для реалізації екологічних інфраструктурних проєктів [4]. В Україні державно-приватне партнерство відіграло важливу роль у проєктах у сфері відновлюваної енергетики, де сонячні та вітряні електростанції отримують вигоду від участі як державного, так і приватного секторів.

Запровадження «зелених облігацій» та інших інноваційних фінансових інструментів може ще більше розширити роль ДПП у проектах сталого розвитку, зокрема в таких сферах, як управління відходами та реконструкція інфраструктури. Одним із найбільш успішних напрямів державного управління у формуванні сталої економічної політики є сектор відновлюваної енергетики України. Запровадження «зелених» тарифів і податкових пільг стимулювало значні інвестиції у вітрову та сонячну енергію. Як наслідок, частка відновлюваної енергетики зараз становить 8% від загального обсягу виробництва енергії в Україні, і очікується, що ця цифра зростатиме за умови продовження державної підтримки [5].

І навпаки, відсутність ефективної політики поводження з відходами служить прикладом провалу політики. Незважаючи на ухвалення законів про скорочення відходів, імплементація йде повільно, головним чином через недостатнє фінансування та погану координацію між державними органами. Без суттєвих реформ державного управління Україна ризикує не досягти цілей ЦСР, зокрема щодо екологічної стійкості.

Для подолання існуючих викликів і посилення ролі державного управління у сприянні сталому розвитку слід передбачити:

- розбудова спроможності (зміцнення інституційної спроможності в органах державної влади);
- покращені механізми фінансування;
- удосконалення державного управління та прозорість;
- посилення регіональної складової у державній політиці.

Державне управління відіграє важливу роль у формуванні шляху України до сталого економічного розвитку. Хоча в таких сферах, як відновлювана енергетика, було досягнуто значних успіхів, суттєва кількість питань залишається невирішеними, в т. ч. і фінансування постконфліктного відновлення. Використовуючи сучасні моделі співпраці, впроваджуючи інноваційні фінансові інструменти та покращуючи інституційний потенціал,

Україна може узгодити своє економічне зростання з глобальними цілями сталого розвитку. Ефективне державне управління, підкріплене дієвою законодавчою базою, матиме вирішальне значення для забезпечення інклюзивного переходу України до зеленої економіки.

Список використаних джерел

1. Tarasenko I., Kruhlov V., Stepanenko T., Moroz G., Lebedchenko V. Public-Private Partnerships in Natural Resource Management as a Basis for the Implementation of the Ecological and Economic Security Doctrine of Ukraine's Development. *Journal of Law and Sustainable Development*. 2023. №11(3). P. e819. URL: <https://ojs.journalsdg.org/jlss/article/view/819/342>.

2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

3. Круглов В. В. Механізми державного регулювання розвитку державно-приватного партнерства в Україні : дис. докт. держ. упр. : 25.00.02. Харків, 2020. 479 с.

4. Liebe M., Howarth D. The European Investment Bank as Policy Entrepreneur and the Promotion of Public-Private Partnerships. *New Political Economy*. 2019. №25(2). P. 195–212.

5. Омельченко В. Сектор відновлюваної енергетики України до, під час та після війни. Разумков Центр, 2022. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/sector-vidnovlyuvanoyi-energetyky-ukrayiny-do-pid-chas-ta-pislya-viyny>.

Кременчуцька С.В.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,

м. Харків, Україна

**РОЗВИТОК СИСТЕМИ НАДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ В
УКРАЇНІ**